

KORELACIJA KLINIČKIH I DEMOGRAFSKIH FAKTORA SA POJAVOM MIOKARDNOG INFARKTA I SRČANOG ZASTOJA KOD STARIJIH BOLESNIKA NAKON VELIKE ELEKTIVNE VASKULARNE HIRURGIJE

Velimir Perić¹, Mlađan Golubović^{1,2}, Milan Lazarević^{1,2}, Tomislav Kostić^{2,3},
Dragana Stokanović², Miodrag Đorđević^{2,4}, Vesna Marjanović^{2,5}, Dragan J. Milić^{1,2},
Biljana Stošić^{2,5}, Marija Marinković⁶, Nemanja Nikolić⁷

¹Univerzitetski klinički centar Niš, Klinika za kardiovaskularnu hirurgiju, Niš, Srbija

²Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet, Niš, Srbija

³Univerzitetski klinički centar Niš, Klinika za kardiologiju, Niš, Srbija

⁴Univerzitetski klinički centar Niš, Klinika za endokrinu hirurgiju, Niš, Srbija

⁵Univerzitetski klinički centar Niš, Klinika za anesteziju, reanimatologiju i intenzivnu terapiju, Niš, Srbija

⁶Univerzitetski klinički centar Niš, Klinika za pulmologiju, Niš, Srbija

⁷Poliklinika "Dr Nikolić", Niš, Srbija

Kontakt: Velimir Perić

Milovana Jovanovića 8, 18000 Niš, Srbija

E-mail: velperic@gmail.com

Stratifikacija rizika je deo preoperativne pripreme bolesnika, koja uključuje niz dijagnostičkih i terapijskih postupaka sa glavnim ciljem smanjenja perioperativnih, odnosno postoperativnih morbiditeta i mortaliteta. Cilj studije je identifikacija širokog spektra preoperativnih kliničkih i demografskih parametara, koji su značajno povezani sa pojavom infarkta miokarda i srčanog zastoja (MICA), tokom šest meseci nakon vaskularne hirurgije. Tokom 2017., 2018. i 2019. godine studija je obuhvatila 144 bolesnika (96 muškaraca – 66,6% i 48 žena – 33,3%) starosti preko 65 godina (prosečno 70). MICA je u prvih šest meseci povezana sa višom NYHA klasom ($p < 0,001$), prethodnom bolešću koronarnih arterija ($p < 0,001$), kardiomiopatijom ($p < 0,05$), prethodnim infarktomiokarda ($p < 0,05$), upotrebom antagonista kalcijumovih kanala ($p < 0,05$), upotrebom antitrombocitnih lekova ($p < 0,001$), višom ASA klasom ($p < 0,01$), višom koncentracijom uree ($p < 0,01$), nižom frakcijom srčanog izbačaja ($p < 0,001$) i dužim boravkom u jedinici intenzivnog lečenja ($p < 0,001$). Multivarijantnom analizom binarne logističke regresije identifikovana je prethodna bolest koronarnih arterija, kao prediktor pojave MICA ($p < 0,01$). Multivarijantna analiza Koks regresije utvrdila je šest nezavisnih prediktora preživljavanja bez pojave MICA ($\chi^2 = 71,515$, $p < 0,001$). Prethodna bolest koronarnih arterija najznačajniji je faktor preoperativnog rizika za pojavu MICA. Varijable povezane sa srčanom insuficijencijom i visoka koncentracija uree nezavisni su prediktori pojave MICA.

Acta Medica Medianae 2022;61(3):14-19.

Ključne reči: miokardni infarkt, srčani zastoj, vaskularna hirurgija